

ПЕРЕКЛАД
ДІАГНОЗІВ

Припущення щодо стану хвороби

Латинський вислів	Український вислів	Приклади
<i>suspicio + gen.</i>	підозра	<i>suspicio fracturae pedis dextri</i> – підозра на перелом правої ноги
<i>suspicio quoad + acc.</i>	підозра на...	<i>suspicio quoad fracturam pedis dextri</i> – підозра на перелом правої ноги
<i>suspectus, a, um</i>	сумнівний	<i>pancreatitis suspecta</i> – сумнівний панкреатит
<i>observatio + gen.</i>	спостереження	<i>observatio cholecystitidis</i> – спостереження за запаленням жовчного міхура
<i>ad observatiōnem</i>	під час спостереження	<i>dolōres in aure ad observatiōnem</i> – біль у вусі, що підлягає спостереженню
<i>examinatio</i>	дослідження; огляд	<i>examinatio sanitātis liberōrum</i> – дослідження стану здоров'я дітей

Час тривалості хвороби

<i>recens, ntis</i>	свіжий	<i>vulnus cordis recens</i> – свіжа рана серця
<i>vetus, ěris</i>	старий	<i>cicatrices vetĕres post operatiōnem</i> – старі рубці після операції
<i>inveterātus, a, um</i>	задавнений, застарілий	<i>fractūra manus inveterāta</i> – давньозастарілий перелом руки
<i>periodĭcus, a, um</i>	періодичний	<i>singultus periodĭcus</i> – періодична гикавка
<i>chronĭcus, a, um</i>	хронічний	<i>tonsillitis chronĭca</i> – хронічний тонзиліт
<i>transitorius, a, um</i>	короткочасний	<i>dolor capĭtis transitorius</i> – короткочасний головний біль
<i>ab anno</i>	з року	<i>pleurodynia ab uno anno</i> – плевральний біль від одного року
<i>ab annis</i>	з років	
<i>a mense</i>	від, упродовж місяця	<i>dolores auris ab uno mense</i> – біль у вусі упродовж одного місяця
<i>a mensibus</i>	від, упродовж місяців	
<i>ab hebdomāde</i>	від, упродовж тижня	<i>vertigo oculānis ab hebdomāde</i> – запаморочення голови упродовж тижня, спричинене захворюванням окорухових м'язів
<i>ab hebdomadibus</i>	від, упродовж тижнів	
<i>a die</i>	від, упродовж дня	<i>dolor capĭtis a duobus diēbus</i> – головний біль упродовж двох днів
<i>a diēbus</i>	від, упродовж днів	
<i>ab horā</i>	від, упродовж години	<i>amnesia ab unā horā post casum viālem</i> – втрата пам'яті упродовж однієї години після дорожньої пригоди
<i>ab horis</i>	від, упродовж годин	

Походження хвороби

<i>acquisītus, a, um</i>	набутий	<i>immunitas acquisīta</i> – набутий імунітет
<i>congenītus, a, um</i>	вроджений	<i>vitium cordis congenītum</i> – уроджена вада серця
<i>hereditarius, a, um</i>	спадковий	<i>morbis hereditarius</i> – спадкова хвороба
<i>orīgo, īnis, f</i>	походження	<i>status epileptīcus origīnis ignōtae</i> – епілептичний стан невідомого походження

Динаміка хворобливого стану

<i>acūtus, a, um</i>	гострий	<i>parametrītis purulenta acūta</i> – гострий гнійний параметрит
<i>compensātus, a, um</i>	компенсований, відновлений	<i>myocardōsis acūta compensāta</i> – компенсований гострий міокардоз
<i>complētus, a, um</i>	повний	<i>obliteratio pericardii complēta</i> – повне зрощення перикарда
<i>continuus, a, um</i>	безперервний, тривалий, постійний	<i>febris continua</i> – постійна гарячка
<i>decompensātus, a, um</i>	декомпенсований	<i>cirrhōsis hepātis partim decompensāta</i> – цироз печінки, частково декомпенсований
<i>exacerbans, ntis</i>	загострений	<i>phasis exacerbans</i> – фаза загострення
<i>exacerbātus, a, um</i>	загострений, погіршений	<i>insufficiētia coronaria exacerbāta</i> – загострена коронарна (вінцева) недостатність
<i>latens, ntis</i>	прихований	<i>perīodus latens</i> – прихований період
<i>paroxysmālis, e</i>	пароксизмальний (який виникає у вигляді нападів)	<i>haemoglobinuria paroxysmālis</i> – пароксизмальна гемоглобінурія
<i>progressīvus, a, um</i>	прогресивний, який наростає	<i>atrophia progressīva</i> – прогресивна атрофія
<i>stabīlis, e</i>	стабільний, стійкий	<i>status stabīlis</i> – стабільний стан
<i>subacūtus, a, um</i>	підгострий	<i>bronchītis subacūta</i> – підгострий бронхіт
<i>transitorius, a, um</i>	транзиторний, перехідний, короткочасний	<i>amnesia posttraumatīca transitoria</i> – короткочасна посттравматична втрата пам'яті

Переклад діагнозів

Діагноз – медичний висновок про стан здоров'я пацієнта, про наявне захворювання (травму) або причину смерті.

- **Diagnosis clinica** (клінічний діагноз) – складається з суб'єктивних та об'єктивних проявів (*symptomata objective et subjective*) стану хвороби, встановлених лікарем.
- **Diagnosis pathologoanatomica** (патологоанатомічний діагноз).

Прогноз

Прогноз – науково обґрунтоване припущення про подальший перебіг і результат хвороби.

- Prognosis bona *хороший прогноз*
- Prognosis mala *поганий прогноз*
- Prognosis pessima *найгірший прогноз*
- Prognosis infausta *несприятливий прогноз*
- Prognosis dubia *сумнівний прогноз*
- Prognosis incerta *неточний, неясний прогноз*
- Prognosis letalis *смертельний прогноз*
- Prognosis quoad functionem *прогноз щодо відновлення функції*
- Prognosis quoad restitutionem *прогноз щодо відновлення структури*
- Prognosis quoad vitam *прогноз щодо тривалості життя*
- Prognosis quoad valetudinem *прогноз щодо одужання*

Структура діагнозу

■ ОСНОВНІ ЧАСТИНИ

- 1) Nomen morbi
- 2) Sedes morbi
- 3) Causa morbi

■ ДОДАТКОВІ ЧАСТИНИ

- 1) Stadium morbi
- 2) Forma morbi
- 3) Consecutiones et complicationes morbi primarii
- 4) Nomina morborum synchronicorum

Dermatitis pedis utriusque
e causa ignota chronica
sub forma tineae
cum symptomatibus
dermatitidis contactae

Скорочення

A. / Aa.	arteria / arteriae	артерія / артерії
A. D.	Anno Domini	Року Божого
a. d.	auris dextra	праве вухо
a. h.	alternis horis	кожну другу годину
a. l., a. s.	auris laeva, auris sinistra	ліве вухо
a. m.	ante meridiem	до полудня
a. p.	ante prandium	перед вечерею
a. u.	auris utraque	обидва вуха
āā	ana	по, порівну
abd	abdomen	живіт, череву

Скорочення

Abs. feb.	absente febre	за відсутності лихоманки
ac., acid.	ac̄idum	кислота
ad aur.	ad aurem	біля вуха
ad inf., ad infin.	ad infinitum	до нескінченності
ad lib.	ad libitum	скільки завгодно
Ad sat.	ad saturandum	до насичення
Ad. part. dolent.	ad partes dolentes	до хворобливих частин
add.	adde	додай
Adhib.	adhibendus	для введення
Ads. feb.	adstante febr̄i	поки є лихоманка

Скорочення

Adv.	adversum	проти
Aggr. feb.	aggrediente febre	поки лихоманка наступає
alt. d.	alternis diēbus	у всі інші дні
ant	anterior	передній
AP	anteroposterior	передньозадній
aq. dest.	aqua destillāta	дистильована вода
aq. pro inject.	aqua pro injectionibus	вода для ін'єкцій
aq. purif.	aqua purificāta	очищена вода
BDS	bis die sumendum	двічі на день
b. i. d.	bis in die	Двічі на день

Скорочення

BM / B. M.	Baccalaureus Medicinae	Бакалавр медицини
bol.	bolus	глина
but.	butyrum	масло (тверде)
c.	circa	приблизно
cf.	confer	порівняй
comp., cps.	compositus, a, um	складний
concentr.	concentratus, a, um	концентрований
concis.	concisus, a, um	різаний, порізаний
consp.	consperge	посип
contus.	contusus, a, um	товчений, потовчений

Скорочення

cort.	cortex	кора
crystall.	crystallisātus, a, um	кристалічний
CV	cardiovascularis / curriculum vitae	серцево-судинні / автобіографія
D.	Da / Detur (Dentur)	Видай. Нехай буде видано.
D. S.	Da. Signa. / Detur. Signētur	Видай. Познач або Видати. Позначити
D. t. d. №	Da (Dentur) tales doses numēro	Видай (Видати) такі дози кількістю
D. V.	Deo volente	Божою волею
D. G.	Dei gratia	милістю Божою
dep.	depurātus, a, um	очищений
dec., dct.	Decoctum	відвар

Скорочення

dil.	dilūtus, a, um	розведений
div.	divīde	розділи
div. in p. aeq.	divīde in partes aequāles	розділи на рівні частини
DM / D. M.	Doctor Medicinae	Доктор медицини
Dx	diagnosis	діагноз
e. g.	exempli gratia	наприклад
e. m. p.	ex modo prescripto	як призначено
em., emuls.	emulsum	емульсія
empl.	emplastrum	пластир
et al.	et alii, et alia	та інші

Скорочення

et seq.	et sequens, et sequentes, et sequentia	та наступні
etc.	et cetera	та решта, і так далі
ext. s. lint.	extende supra linteam	намаж на полотно
extr.	extractum	екстракт, витяжка
f.	fiat / fiant	хай утвориться, хай утворяться
Feb. dur.	febri durante	під час лихомманки
fl., flor.	flos	квітка
FLA	fiat lege artis	Нехай буде зроблено за законом мистецтва
fluid.	fluidus, a, um	рідкий (про екстракти)
fol.	folium	листок

Скорочення

fr., fruct.	fructus	плід
gel.	gelatinōsus, a, um	желатиновий
glob.	globŭlus	кулька
glob. vagin.	globulus vaginālis	вагінальна (піхвова) кулька
gran.	granŭlum	гранула
gttm. / gtts.	guttam / guttas	краплю, краплі (крапель)
H	hypodermicus	підшкірно
hb., herb.	herba	трава
i. e.	id est	тобто
ibid.	ibidem	там само, у тому самому місці

Скорочення

ID	intradermalis	внутрішньошкірно
id.	idem	те саме
IM	intramuscularis	внутрішньом'язовий
in amp., in ampull.	in ampullis	в ампулах
in caps. gel.	in capsūlis gelatinōsis	у желатинових капсулах
in caps. operc.	in capsūlis operculātis	у капсулах, закритих кришечкою
in ch. cer.	in charta cerata	у навоскованому папері
in ch. paraff.	in charta paraffināta	у парафінованому папері
in lag. origin.	in lagēna origināli	в оригінальній пляшці
in oll.	in olla	у баночці

Скорочення

in sacc. chart.	in saccūlo chartaceo / in saccūlis chartaceis	у паперовому мішечку, у паперових мішечках
in scat.	in scatūla	у коробочці
in tab.	in tabulettis	у таблетках
in tab. obd.	in tabulettis obductis	у таблетках, покритих оболонкою
in tub.	in tuba / in tubis	у тубі / у тубах
in vitr. fusc.	in vitro fusco	у темній склянці
in vitr. nigr.	in vitro nigro	у чорній склянці
inf.	infūsum	настій
inj.	injectio	ін'єкція
Insp	inspectio	обстеження

Скорочення

IP	intraperitoneus	внутрішньочеревний
IV	intravenosus	внутрішньовенний
l. a.	lege artis	за правилом науки
Lat	lateralis	бічний
lat.	latitudīne	шириною
lb.	libra	фунт
Lig. / Ligg.	ligamentum / ligamenta	зв'язка
linim.	linimentum	лінімент
liq.	liquor	рідина
long.	longitudīne	довжиною

Скорочення

M.	Misce. Misceātur	Змішай. Змішати
M. / Mm.	musculus / musculi	м'яз / м'язи
M. f. m. pil., e qua form. pil. №.	Misce, fiat massa pilulārum, e qua formentur pilūlae numēro	Змішай, щоб утворилася пілюльна маса, з якої сформувати пілюлі кількістю
m. o., M. O., MO	modus operandi	спосіб оперування
m. pil.	massa pilulārum	пілюльна маса
MD / M. D.	Medicinae Doctor	Доктор медицини
mixt.	mixtura	мікстура, суміш
ml.	millilitrum	мілілітр
MSK	musculoskeletalis	опорно-руховий
mucil.	mucilāgo	слиз

Скорочення

N. / Nn.	nervus / nervi	нерв / нерви
N. B., NB	nota bene	Запам'ятай добре
no.	numero	числом, за номером
non obst.	non obstante	незважаючи на це
non seq.	non sequitur	це не слідує
o. alt. hor.	omnibus alternis horis	кожну другу годину
o. d., OD	oculus dexter	праве око
o. m.	omni mane	щоранку
o. n.	omni nocte	щоночі
o. s., OS	oculus sinister	ліве око

Скорочення

o. u., OU	oculus uterque	обидва ока
ol.	oleum	олія
olleos.	oleōsus, a, um	олійний
P	pulmonaris	легеневий
P & A	percussio et auscultatio	перкусія та аускультация
p. a.	per annum	кожного року
p. d.	per diem	кожного дня
p. m.	post meridiem	після полудня
p. r.	per rectum	ректально
p. r. aet.	pro ratiōne aetātis	відповідно до віку

Скорочення

p. r. n.	pro re nata	іноді, коли потрібно
P. S.	post scriptum	після написаного
past.	pasta	паста
pct., praec.	praecipitātus, a, um	осаджений
pil.	pilŭla	пілюля
pro infant.	pro infantībus	для дітей
pro inject.	pro injectionībus	для ін'єкцій
pulv.	pulvis	порошок
pulver.	pulverātus, a, um	порошкоподібний
Q. E. D.	<u>qu</u> od erat demonstrandum	що й потрібно було довести

Скорочення

q. i. d.	quater in die	чотири рази на день
q. q. h.	quaqua hora	щогодини
q. s.	quantum satis	скільки треба
R. / Rr.	ramus / rami	гілка / гілки
R. I. P.	Requiescat in pace	Нехай спочиває з миром
r., rad.	radix	корінь
rect., rectif.	rectificātus, a, um	очищений
Rep.	Repēte! Repetātur!	Повтори! Повторити! (Хай буде повторено!)
rhiz., rh.	rhizōma	Кореневище
Rp.:	Recipe:	Візьми:

Скорочення

S.	Signa. Signētur	Познач. Позначити (Хай буде позначено)
s. a.	secundum artum	використовуйте своє судження
s. o. s., si op.	sit si opus sit	якщо є потреба
SC, subc, subq, subcut.	subcutaneus	підшкірно
sem.	semen	насіння
Si vir. perm.	si vires permittant	якщо дозволять сили
sic	sic erat scriptum	так було написано
sicc.	siccus, a, um	сухий
simpl.	simplex	простий
sir.	sirūpus	сироп

Скорочення

SL	sublingualis	сублінгвально
sol.	solutio	розчин
spec.	species	збір
spir.	spiritus	спирт
spiss.	spissus	густий
Steril.	Sterilīsa! Sterilisētur!	Простерилізуй! Простерилізувати! (Нехай буде простерилізовано!)
succ.	succus	сік
supp.	suppositorium	свічка
susp.	suspensio	суспензія
t. d. d.	ter de die	Thrice a day

Скорочення

tab.	tabuletta	таблетка
top.	topicalis	актуальний
tr.	tritus, a, um	тертий
t-ra, tct.	tinctūra	настоянка
u. d., ut. dict.	ut dictum	ВІДПОВІДНО ДО ВКАЗІВОК
ung.	unguentum	мазь
us. ext.	usus externus	зовнішнє вживання
us. int.	usus internus	внутрішнє вживання
V. / Vv.	vena / venae	вена / вени
V.!	Verte!	переверни (сторінку)
v., vs.	versus	проти
vag	vaginalis	вагінальний
vagin.	vaginālis, e	вагінальний, піхвовий
Vitr.	vitrum	склянка
vox pop.	vox populi	голос народу